

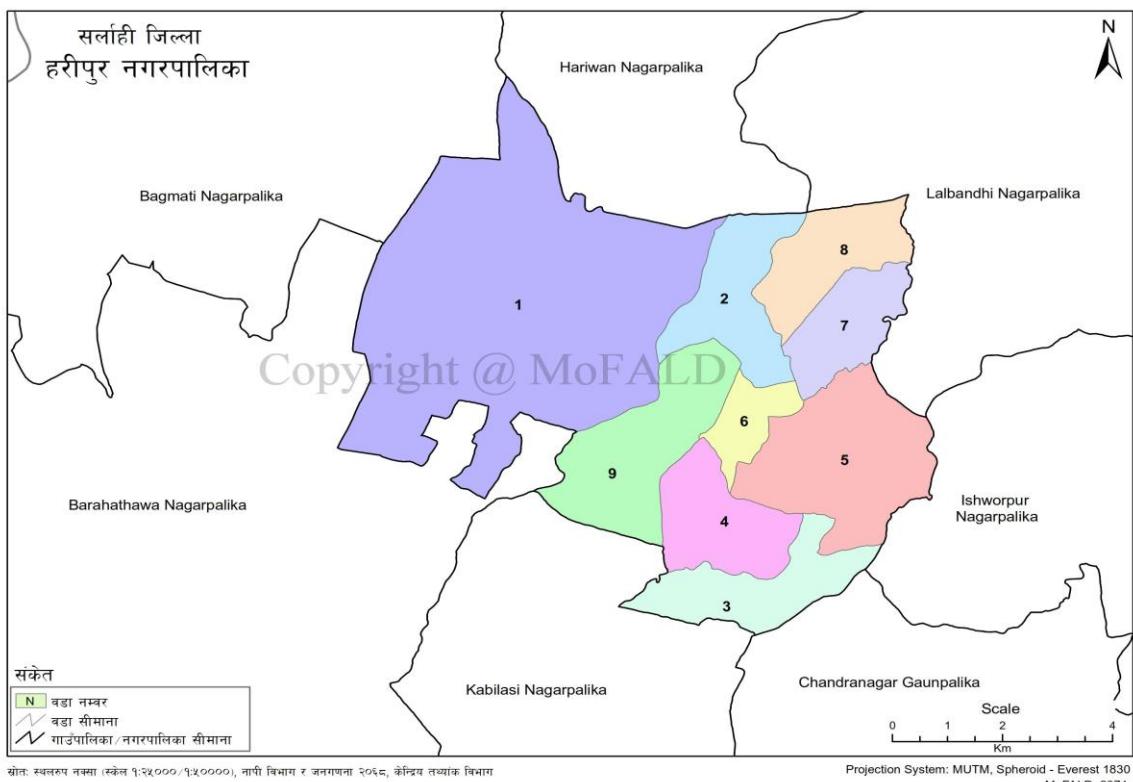

सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम

Accelerating Sanitation and Water for All (ASWA-II)

कार्यान्वयन योजना (२०१८-२०२२)

हरिपुर नगरपालिका

सल्लाही

प्रदेश नं २

फाल्गुन २०७४

1- ASWA- II Haripur Municipality, Sarlahi

बिषयबस्तु तालिका

सि.न.	बिषय	पेज न.
१	नगर प्रमुखको शुभकामना मन्तव्य	३
२	हरिपुर नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय	४
३	हरिपुर नगरपालिको खानेपानी तथा सरसफाइको अवस्था	४-५
४	खानेपानी तथा सरसफाइका क्षेत्रहरु, सवलपक्षहरु र अवरोधहरु	४-७
५	सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिव्रता कार्यक्रम (ASWA-II) को परिचय	८
५	हरिपुर नगरपालिकामा सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिव्रता कार्यक्रमको औचित्य	८
६	कार्यक्रमको ढाँचा	९-१०
७	कार्यक्रम व्यवस्थापन <ul style="list-style-type: none"> क. संस्थागत व्यवस्था ख. बजेट प्रवाह ग. कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा अनुगमन संयन्त्र घ. दिगोपना ड. मुल्यांकन 	१०-११
८	अनुमानित बजेट	११
९	कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना	१२-१३
१०	अनुसुचिहरु <ul style="list-style-type: none"> तालिका २. १. खानेपानीको प्राथमिक स्रोत तालिका २. २. चर्पीको उपलब्धता 	४ ५

नगर प्रमुखको शुभकामना मन्तव्य

हरिपुर नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

हरिपुर सर्लाही

२ नं. प्रदेश, नेपाल

प.सं. ०७४/०७५

च.नं.

मिति : २०७५।०१।२५

मन्तव्य

हरिपुर नगरपालिका महेन्द्र राजमार्गको करिब ६ किलोमिटर दक्षिणमा अवस्थित छ, जसको स्थापना वि.सं. २०७३ मा भएको हो । पुर्वमा इश्वरपुर नगरपालिका उत्तरपुर्वमा लालबन्दी नगरपालिका, पुर्वउत्तरमा चन्द्रनगर गाँउपालिका, पश्चिममा हरिवन नगरपालिका, बरहथवा नगरपालिका, दक्षिणमा कविलासी नगरपालिका पर्दछ । कुल क्षेत्रफल ६६.८६ वर्ग कि.मि. रहेको यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्या राष्ट्रिय जनगणा २०६८ अनुसार ४७,१८७ रहेको छ जसमा ७,१६७ घरधुरी सामेल छ ।

यस नगरपालिकाको विभिन्न विकास कार्यक्रमहरु मध्य खानेपानी र सरसफाई एक प्रमुख कार्यक्रम हो । हामी खुला दिसामुक्त र पुर्ण सरसफाई अभियान प्राथमिकताका साथ संचालन गरिरहेका छौं । विशेष गरी खुला दिसामुक्त अभियानमा खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, युनिसेफ नेपाल र स्थानिय संघ संस्थाको योगदान निकै महत्वपूर्ण रहेको छ ।

खानेपानीको सवालमा स्वच्छ खाने पानीको पहुंच एक महत्वपूर्ण चुनौती हो । सरसफाईको हिसावले बाँकी घरहरूमा शौचालय निर्माण र निर्माण भएका शौचालयहरूको सरसफाई र उपयुक्त प्रयोग, बानी व्यवहारमा परिवर्तन ल्याउन, बिद्यालय तथा संस्थागत सरसफाईमा पनि विशेष ध्यान दिनुपर्ने क्षेत्रको रुपमा हामीले पहिचान गरेका छौं ।

युनिसेफ नेपालको सहयोगमा, सञ्चालन हुन लागेको "सबैका लागि सरसफाई र खानेपानीमा तिब्रता" कार्यक्रम (Accelerating Sanitation and Water for all-ASWA-II) ले हाम्रो प्रयासमा उल्लेखनीय सहयोग पुर्याउने छ, भन्ने विश्वास लिएका छौं ।

सबैका लागि सरसफाई र खानेपानीमा तिब्रता, कार्यक्रम संचालनको क्रममा २०७४ साल फागुन ४ गते सम्पन्न भएको सरोकारवालाहरुसंगको अन्तरकिया र व्यापक छलफलबाट प्राप्त भएका सल्लाह र सुझावहरूलाई आत्मसाथ गर्दै तयार पारिएको यो कार्यक्रम कार्यान्वयन योजनाले ५ वर्षको अवधिमा यस नगरपालिकाको समग्र खानेपानी र सरसफाईको अवस्थामा सुधार ल्याउछ, भन्ने विश्वास लिएको छु । साथै यो योजना निरान्तर नगरपालिकाको भएकोले यसको पूर्ण कार्यान्वयनमा हाम्रो नेतृत्व र लगानी समेत गरिने प्रतिबद्धता पनि व्यक्त गर्दछु ।

अन्त्यमा, यस नगरपालिकामा सरसफाई योजना संचालन गर्न र योजना निर्माणमा सहयोग गर्ने युनिसेफ नेपाल, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय सर्लाही, स्थानिय गैर सरकारी संघ संस्थाहरु र अन्य सबै विकास साफेदार संस्थाहरु प्रति आभार व्यक्त गर्दै यो योजना कार्यान्वयन गर्नमा पनि निरान्तर सहयोग हुनेछ, भन्ने विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद ।

Gy
जमिरुदिन मंसुर

नगर प्रमुख

१. हरिपुर नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

हरिपुर नगरपालिका महेन्द्र राजमार्गको दक्षिणमा अवस्थित छ, जसको स्थापना वि.सं २०७३ मा भएको हो । पूर्वमा इश्वरपुर नपा, लालबन्दी नपा, चन्द्रनगर गाउँपालिका पश्चिममा बागमती नपा, बरहथवा नपा, उत्तरमा हरिवन नपा तथा दक्षिणमा भा कविलासी नपा, बरहथवा नपा पर्दछ । कुल क्षेत्रफल ६६.८६ वर्ग कि.मि. रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना (२०६८) को अनुसार पुरुष २२,८१० र महिला २४,३७७ गरी नगरपालिका को कुल जनसंख्या ४७९८७ रहेको छ, जसमा ७९६७ घरधुरी सामेल छ ।

२. हरिपुर नगरपालिको खानेपानी तथा सरसफाईको अवस्था

नगरपालिका क्षेत्रमा दीगो र व्यवस्थित स्रोत सहितको खानेपानी आपूर्ति प्रणाली विकास हुन सकेको छैन । दृयूब वेल, इनार नगरवासीको खानेपानीको प्रमुख स्रोतका रूपमा रही आएका छन् । प्रयोगमा रहेका अन्य स्रोतहरूमा निजी धारा, सार्वजनिक धारा तथा मूल र खोलासमेत रहेका छन् । एउटै स्रोतबाट पर्याप्त र नियमित खानेपानी आपूर्तिको सुनिश्चितता नभएका कारण एउटै घरपरिवारले विभिन्न स्रोतबाट खानेपानी आपूर्ति/उपभोग गर्ने गरेको स्थिति छ । खानेपानीका लागि विभिन्न स्रोतहरूको प्रयोग भइरहेको अवस्थामा विभिन्न घरपरिवारको खानेपानीको प्राथमिक स्रोत (सम्बन्धित घरपरिवारको खानेपानीको मुख्य स्रोत) देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका २. १. खानेपानीको प्राथमिक स्रोत

हरिपुर नगरपालिका			
सि.न.	खानेपानीको प्राथमिक स्रोत	घर संख्या	प्रतिशत
१	निजी धारा	८१३	१२४८
२	दृयूबेल	५३९४	८२७७
३	इनार/कुवा (ढक्कन भएको)	५	०१०
४	इनार/कुवा (खुल्ला)	४२	०१६
५	नदि कुलो नहर पोखरीको पानी प्रयोग गर्ने	१	०१०
६	मुलको पानी प्रयोग गर्ने	९	०११
७	अन्य	२५३	३८८
जम्मा		६५१७	१००
श्रोत : केतवि, २०६८			

तालिका २.२ चर्पीको उपलब्धता

वडा नं.	कुल घरपरिवार संख्या	चर्पी भएका घरपरिवार	चर्पी नभएका घर संख्या
१	५४७	५४७	
२	२१९९	२१९९	
३	११०९	११०९	
४	उपलब्ध नभएको	उपलब्ध नभएका	
५	१६१३	१६१३	
६	उपलब्ध नभएका	उपलब्ध नभएका	
७	उपलब्ध नभएका	उपलब्ध नभएका	
८	उपलब्ध नभएका	उपलब्ध नभएका	
९	८६७	८६७	
प्रतिसत	उपलब्ध नभएका	उपलब्ध नभएका	

स्रोत: जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, डिसेम्बर २०१७

३. खानेपानी तथा सरसफाइमा काम गर्ने संघसंस्थाहरु

यस हरीपुर नगरपालिकामा UNHABITAT को सहयोगमा ग्रामिण सामुदायिक विकास केन्द्र, ग्रामिण नारी उत्थान संघ, जनमुखि आपसी विकास केन्द्र, मेलमिलाप तथा नेपाल रेडक्स सोसाइटी र युनिसेफ नेपालको सहकार्यमा हरीपुर नगरपालिकाले खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा काम गर्दै आएको छ।

४. खानेपानी तथा सरसफाइका अवरोधहरु

नगरपालिका स्तरीय ASWA -II को योजना तर्जुमा गोष्ठीमा भएको छलफलको आधारमा निम्नलिखित सवल पक्ष र अवरोधहरु विश्लेषण गरिएको छ ।

क्षेत्रहरु	सवल पक्ष	अवरोधहरु
नीति तथा रणनीति	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला र पालिकाको खुला दिसामुक्त अभियानको रणनीतिक योजना छ । खुला दिसा गर्न हुँदैन भन्ने नयाँ मान्यताको शुरू भैरहेको छ । शौचालय निर्माणको लागि नगरपालिकाबाट विपन्नहरुको लागि सहयोग गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> नगरपालिकाको WASH Plan छैन । खुला दिसा मुक्त अभियानलाई निरन्तरता दिन सामाजिक नीति नियम स्थापित भएको छैन, जुन अत्यन्त जरुरी छ । भान्सा सफा हुनुपर्छ भन्ने छ, तर शौचालय सफा हुनुपर्छ भन्ने मान्यता स्थापित हुन सकेको छैन । साबुन पानीले हातधुने बानी सामाजिक मान्यताको रूपमा स्थापित छैन । अझैपनि धैरै मानिसमा खुल्ला रूपमा दिसापिसाब गर्ने पुरानो बानी हटेको छैन । साना शहरी योजनाबाट शौचालय निर्माणमा बढी अनुदान गरिएको र साना शहरी योजनाको कार्यक्रम क्षेत्र बाहिर सहयोग नभएकोले अभियान सञ्चालनमा समस्या भएको । चर्पी र स्वच्छताको क्षेत्र भनेको अन्य संघ संस्थाले निर्माण गरिदिने कुरा हो भन्ने मान्यता समाजमा विद्यमान छ ।
संस्थागत व्यवस्था	<ul style="list-style-type: none"> जिल्लामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति क्रियाशिल छ । नगरपालिका तहमा नगर स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति गठन भएको छ । 	<ul style="list-style-type: none"> बडा स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको गठन कुनै पनि वडामा भएको छैन । कार्यक्रम व्यवस्थापनको लागि जिम्मेवार शाखा र ईकाइ गठन भएको छैन ।

क्षेत्रहरु	सवल पक्ष	अवरोधहरु
वित्तीय	<ul style="list-style-type: none"> ● समुदायबाट खानेपानीको योजनाहरूको लागि वजेट र योजना माँग छ, तर सरसफाइको लागि योजना र वजेट माँग छैन। 	<ul style="list-style-type: none"> ● शौचालय निर्माणको लागि अनुदानको माग बढी छ। विपन्न समुदाय र जग्गा नभएकाहरूको लागि शौचालय निर्माणको लागि बढी लगानी गर्न आवश्यक छ, तर त्यस बमोजिम लगानीको लागि स्रोत कम छ।
योजना र अनुगमन	<ul style="list-style-type: none"> ● नेपाल सरकारको नयाँ संघीय संरचना र यसको अधिकारमा क्षेत्रभित्र आफ्नो पालिकाको सहभागितात्मक योजना निर्माण गर्ने व्यवस्था सुनिश्चित गरेको छ। ● जिल्ला स्तरीय खुला दिसामुक्त योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन भैरहेको छ। ● यस नगर पालिकाको खुला दिसामुक्त सम्बन्धी कार्य योजना छ। 	<ul style="list-style-type: none"> ● निर्माण भएका शौचालयहरु मध्ये भण्डै एक तिहाइ सफा र प्रयोग योग्य छैनन्। ● धेरै घरका चर्पीहरूमा उपयुक्त वायुद्वार (Ventilation), ढोका र छाना छैनन्। मर्मत सम्भार गर्ने प्रचलन कम छ। केही जाती विशेषमा पुरुषहरु आफ्नो शौचालय र घरको अन्य सरसफाइ गर्ने काम पनि गर्दैनन्। ● निर्माण शौचालय बाल मैत्री र अपाङ्ग मैत्री नभएको
क्षमता अभिवृद्धि	<ul style="list-style-type: none"> ● खुला दिसामुक्त अभियानमा समुदाय स्तरमा आवश्यक प्रज्वलक तथा सरसफाइ स्वसेवकहरु छन्। ● जिल्ला तहमा आवश्यक मात्रमा प्रशिक्षकहरु छन्। ● खानेपानी र सरसफाइ सम्बन्धी सूचना, शिक्षा तथा सञ्चार सामग्री उपलब्ध छ। विकास साभेदार संस्थाहरूको जनशक्ति संचालित अभियानमा परिचालन गरिएको छ। 	<ul style="list-style-type: none"> ● खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा नगरको आफ्नै जनशक्ति छैन।

५. सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रमको परिचय

नेपालले विगतका केहि वर्षहरुमा खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा उल्लेखनीय उपलब्धि हासिल गरेको छ। हालको नेपालको सरसफाइ ९६ प्रतिशत पुगेको छ भने ८५ प्रतिशत जनसंख्यामा खानेपानी सुविधाको पहुँच छ। स्रोत: खानेपानी तथा ढल निकास विभाग २०७४।

नेपाल सरकारको नेतृत्वमा भएको यो अभियानमा विभिन्न विकास साफेदासका साथै युनिसेफ नेपालको पनि योदान रहेको छ। सन् २०१३ देखि २०१७ मा ५ वर्षको युनिसेफ नेपालको Country Program अन्तर्गत सञ्चालित Accelerating Sanitation and water for All कार्यक्रमले पनि योगदान गरेको छ। त्यसको सिकाइ र उपलब्धिको आधारमा सन् २०१८ देखि २०२२ सम्मको युनिसेफ नेपालको राष्ट्रिय योजना अन्तर्गत पनि प्रदेश नं. २ का ८ वटै जिल्लाका ४० भन्दा बढी गाउँउपालिका तथा नगरपालिकाहरुमा सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लागिएको छ। यो नगरपालिका पनि यस मध्येको एक हो।

६. हरिपुर नगरपालिकामा सबै र सधैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानी कार्यक्रमको औचित्य

यस हरिपुर नगरपालिकामा जम्मा १५ वटा विद्यालय रहेकोमा २ वटा विद्यालयमा शौचालय अभ्यन्तरीन बांकी रहेका छ। भएको शौचालयहरुमा छात्रा र छात्रको अलग अलग शौचालय रहेको छ। खानेपानीको हकमा सबै विद्यालयहरुमा चापाकलको पानी प्रयोगमा रहेको छ। विद्यालयहरुमा साबुन पानीले आत धुने सुविधा कुनै पनि विद्यालयमा रहेको छैन।

जम्मा ५ वटा स्वास्थ्य संस्था रहेको सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा शौचालय सहित हात धुने बैसिनको व्यवस्था रहेको भए ता पनि सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा चापाकल मार्फत खाने पानीको व्यवस्था गरिएको छ। सबै विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुमा खाने पानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा व्यवस्थापकिय पक्षमा केही विद्यालयमा मासिक रूपमा शौचालय सरसफाइ गर्ने गरेको पाइन्छ।

स्वच्छताको हिसावले यो समुदायमा, कति प्रतिशत, घरमा मात्र साबुनको उपलब्धता छ भन्ने तथ्याङ्ग नै छैन। महत्वपूर्ण समयमा हात धुने मानिसको संख्या पनि कमी नै छ। यसमा व्यापक परिवर्तन ल्याउन पनि यो कार्यक्रमको आवश्यकता छ।

६. कार्यक्रमको ढाँचा

क. लक्ष्य

लक्षित क्षेत्रका गरिब जनता, विशेषगरी महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य, पोषण तथा जीवनस्तर सुधारिएको हुनेछ।

ख. नतिजा

लक्षित क्षेत्रका गरिब तथा संकटासन्न जनता, विशेषगरी महिला तथा बालबालिकाले सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइका सेवाहरु र स्वच्छताका अभ्यास दिगो रूपमा उपभोग गरेका हुनेछन् ।

ग. कार्यक्रम क्षेत्र

यस नगरपालिकाको १ देखि ९ वडाहरु मध्ये सबै वडाहरुमा यो कार्यक्रम सञ्चालन हुनेछ ।

घ) उपलब्धि र क्रियाकलापहरु

सन् २०१८ देखि २०२० सम्म कार्यान्वयन चरण र २०२१ देखि २०२२ सम्म अनुगमन चरण सञ्चालन हुनेछ । यस अवधिमा कार्यक्रमको उपलब्धि यस प्रकार हुनेछ ।

उपलब्धि नं.	उपलब्धि	क्रियाकलाप
उपलब्धि १	<ul style="list-style-type: none"> ५७० घरमा शौचालय निर्माण भै आधारभूत सरसफाइमा पहुँच पुगेको हुनेछ । खुला दिसामुक्त घोषणा भएका समुदाय मध्ये ९० प्रतिशत समुदायले निरन्तरता पाउनेछन् । 	<ul style="list-style-type: none"> ५७० घरमा सुधारिएको चर्पी निर्माणमा सहजिकरण खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा र त्यसको दीगोपना साबुनपानीले हात धुने कार्यको प्रवर्द्धन ●
उपलब्धि २	<ul style="list-style-type: none"> लक्षित क्षेत्रका ५५० जनताको आधारभूत र सुरक्षित खानेपानीको सुविधामा उपभोग गरेका हुनेछन् र ३ वटा समुदाय सुरक्षित पानी पिउने समुदायको रूपमा घोषणा हुनेछ । 	<ul style="list-style-type: none"> खानेपानी योजना निर्माण र पुनःनिर्माण खानेपानी सुरक्षा र खानेपानी सुरक्षा योजना तयार तथा कार्यान्वयन पानी शुद्धकरणका विधीहरुको प्रवर्धन ●
उपलब्धि ३	<ul style="list-style-type: none"> २ वटा विद्यालय र १ वटा स्वास्थ्यसंस्थामा उपयुक्त र प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिएका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरु निरन्तर प्रयोगमा रहनेछन् । 	<ul style="list-style-type: none"> विद्यालयमा खानेपानी, शौचालय र सामुहिक हातधुने सुविधा निर्माण, व्यवस्थापन र सञ्चालन साबुन पानीले हातधुने अभियान सञ्चालन बाल क्लब गठन र परिचालन महिनावारी सरसफाइ व्यवस्थापन स्वास्थ्य संस्थाहरुमा खानेपानी, शौचालय र हातधुने सुविधा निर्माण साबुन पानीले हातधुने सुविधाहरुको निर्माण, संचालन र दीगोपना ●
उपलब्धि ४	<ul style="list-style-type: none"> नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतालाई सबलिकरण गर्न नगरको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी योजना निर्माण भै 	<ul style="list-style-type: none"> आधारभूत सर्वेक्षण खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना क्षमता विकास क्रियाकलाप संस्थागत विकास

उपलब्धी नं.	उपलब्धी	क्रियाकलाप
	कार्यान्वयन भएको हुनेछ	●

७. कार्यक्रम व्यवस्थापन

क. संस्थागत व्यवस्था

नगरपालिकामा रहने मुख्य संगठनात्मक ढाँचाको आधारमा कार्यक्रम व्यवस्थापनको लागि उपयुक्त सहायक संरचनाहरु खडा गरिनेछ । जस्तैः सबैभन्दा माथिल्लो निकायमा नगरस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति रहनेछ र त्यसको मातहतमा वडा स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति र वडा समन्वय समितिका मातहतमा विद्यालय स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता समन्वय एवं खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ताहरु रहनेछन् । कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि टोल विकास संस्थाहरुलाई पनि आधारभूत संगठनको रूपमा परिचालन गरिनेछ ।

ख. बजेट प्रवाह

नेपाल सरकारको संघीय बजेट व्यवस्थापन नीति अनूरूप युनिसेफ नेपालबाट बजेट प्रवाह गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

ग. कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा अनुगमन संयन्त्र

खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम यस नगरपालिकाको सामाजिक विकास शाखा अन्तर्गत राखिनेछ । उक्त शाखामा यो कार्यक्रम व्यवस्थापनका लागि एकजना सम्पर्क व्यक्ति तोकिनेछ । आवश्यकता अनुसार शाखाले खानेपानी तथा सरसफाइ इकाइ स्थापना गर्न सक्नेछ । साथै नगरपालिकाले साभेदार संस्थाको सहकार्यमा आवश्यक कर्मचारीहरुको व्यवस्था गर्नेछ । कार्यक्रमको अनुगमनको लागि अलगौ अनुगमन योजना तयार गरी कार्यान्वयमा ल्याइनेछ । सोही बमोजिम प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने र अभिलेखीकरणका गरिनेछ ।

घ. दिगोपना

सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम कार्यअवधी ५ बर्षको हुनेछ । जस मध्ये ३ बर्षको अवधी योजना कार्यान्वयन चरण र बाँकी २ बर्षको अवधी योजना अनुगमन, मुल्याङ्कन र सुपरिवेक्षणको हुनेछ । कार्यक्रमको दिगोपना नै यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य रहेकको छ । यो कार्यक्रमको दिगोपनाको लागि स्थानीय सरकारको सरसफाइ तथा खानेपानी योजनाको मुल प्रवाहमा समाहित गराइ यसको दिगोपन सुनिश्चित गरिनेछ । कार्यक्रमको प्रत्येक चरण जस्तै योजना निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्यांकन र लाभहरुको बाँडफाँडमा लक्षित वर्गको सहभागिताको सुनिश्चितता गराइने छ । कार्यक्रमको प्रत्येक चरणमा निश्चित मापदण्ड बनाइ योजना अनुगमन गरिने छ ।

ड . मुल्यांकन

तेस्रो पक्षद्वारा कार्यक्रमको शुरुवात , मध्य तथा अन्तिममा गरी तीन चरणमा आधारभूत सर्वेक्षण तथा मुल्यांकन गराइने छ । मुल्यांकन प्रतिवेदनका आधरमा आएका सुभावहरूलाई बिभिन्न तहमा छलफल गरि आगामी योजना र रणनीति र तय गरिने छ ।

१०. बजेट

यस कार्यक्रमको कूल बजेट रु. ४८,५३,०००।०० युनिसेफ नेपालबाट उपलब्ध गराइनेछ । यो बजेट नतिजाको आधारमा तय गरिएको छ । यो बजेट र कार्यक्रम नगर सभाबाट पारित गर्नुपर्नेछ ।

सबका लागे सरसफाई आनेपानोमा तेबता कायंकम (Accelerating Irrigation and Water for All (ASWA-II) कार्यान्वयन योजना २०१८ देखि २०२२ सम्म हरपुर नगरपालिका, सलाही

उपलब्धी	सुधा क्रियाकलाप	लक्षित जनसंख्या	वर्जेट		जम्मा बजेट
			कार्यक्रम वर्ष २०१८ देखि २०१९ सम्म	कार्यक्रम वर्ष २०१९ देखि २०२० सम्म	
उपलब्धी १: ५७० घरमा खोचालय निर्माण भै आधारभूत सरसफाई र स्वच्छतामा पहुँच प्राप्तो हुनेछ र खुला दिशामुक्त घोषणा भएका समुदाय मध्ये १० प्रतिशतले निरक्तरता पाउनेछ ।	☐ ५७० घरमा सुधारिएको चर्ची निर्माणमा सहभिजिकरण ☐ खुला दिसा भूतक थेव घोषणा र त्वसको दीगापना ☐ स्वच्छता अधियान (साधानपातीले हात धुने कार्यको प्रवर्द्धन र महिनावारी सरसफाई प्रवर्द्धन), ☐ साना बालबालिकाहरुको दिसा व्यवस्थापन	२,९६५	६००,०००	३००,०००	१००,०००
उपलब्धी २: लक्षित क्षेत्रका ५५० जनसंख्यामा आधारभूत र सुरक्षित खानेपानीको सुविधामा पहेच प्रोको हुनेछ र ३ बटा समुदाय सुरक्षित पारी गीजते समुदायको लाग्ना घोषणा भएको हुनेछ ।	☐ खानेपानी योजना निर्माण र पुनःनिर्माण ☐ खानेपानी सुरक्षा योजना तथा कार्यालयन ☐ पारी शुद्धीकरणका विधीहरुको प्रवर्द्धन र प्रयोग	५५०	२,०६०,०००	३१८,०००	२,३७८,०००
उपलब्धी ३: दुइ बटा विचालय र एकबटा स्वास्थ्यसंस्थामा उपयुक्त र प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिएका खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सुविधाहरू निरक्तर प्रयोगमा रहनेछ ।	☐ विचालय र स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, शैचालय र सामुहिक हातधुने सुविधा निर्माण, व्यवस्थापन र सञ्चालन ☐ विचालय र स्वास्थ्य संस्थामा साडून पारीले हातधुने अधियान सञ्चालन ☐ विचालयमा बाल कल्व गठन र परिचालन ☐ विचालय र स्वास्थ्य संस्थामा महिनावारी सरसफाई व्यवस्थापन	३	४५०,०००	७५,०००	५२५,०००
उपलब्धी ४: नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छतालाई सबलिकरण गर्न नगरको आनेपानी, सरसफाई र स्वच्छता सञ्चालनी योजना निर्माण भै कार्यालयन भएको हुनेछ ।	☐ आधारभूत र अद्यावधिक सम्बेदन एवं अभिलेखीकरण ☐ पालिकाको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना तर्जुमा असमात विकास र ज्ञान व्यवस्थापन ☐ संस्थागत सुदूर्धिकरण र परिचालन ☐ प्राचिकित सुहृदयांग र सामाजिक परिचालन	१	१५०,०००	१००,०००	१,०५०,०००
		( )	३,२६०,०००	( )	१,५९३,०००

